

JAARVERSLAG 2025



1 – COÖPERATIEF WONEN

Expo 'Hier wil ik wonen!'	6
Publicaties	8
Pers	9
Website	12
Makers	13
Activiteiten	16
Limburgse pioniers aan het woord	19
Coöperatief wonen door de ogen van de architect	19
Een coöperatieve toekomst voor het appartementsgebouw?	21
Kwalitatieve architectuur als drempelverlager voor coöperatief wonen	22
Inspiratie uit Barcelona	24
Coöperatieve studentenhuysvesting als antwoord op stijgende kotprijzen	26
Coöperatief wonen in erfgoed	27

2 – BELEVING VAN HET WONEN

Expo Wonen PLUS	33
Salon 7x7 – Wonen een kritische reflectie	33
Renovatie van appartementsgebouwen	34
Moderniteit in Transitie	35

3 – GOED GENOEG REFLECTIES ROND MAXIMAAL BEHOUD

Inspiratie uit Charleroi	38
Expo Hasselt Torenhooq	43
Open Monumentendag	46
Inspiratie uit Barcelona	48
DWNTWN & RECAST	52
Beter dan sloop?	55

ARCHITECTUURWIJZERS

PARTNERS

SAMENWERKING IN DE SECTOR

4–29

Architectuurwijzer vzw is een culturele architectuurorganisatie die bijdraagt aan kwaliteitsvolle architectuur, betekenisvolle plekken en een vernieuwende wooncultuur in Vlaanderen. Onze missie vertrekt vanuit het besef dat architectuur de samenleving beïnvloedt én er tegelijk door gevormd wordt. Architectuur wordt ontworpen, gebouwd, bewoond en beleefd. Ze is voortdurend in beweging, doorheen de tijd en onder invloed van maatschappelijke verandering.

Met een kritische en onafhankelijke blik reflecteert Architectuurwijzer over de kracht van het architecturaal ontwerp, de ambacht van het bouwen, het opdrachtgeverschap, de maatschappelijke context en de beleving door gebruikers.

Hiertoe gaan we op zoek naar goede praktijkvoorbeelden in binnen- en buitenland. Als culturele actor inspireren we zo de praktijk, het beleid, het academisch veld en het bredere publiek tijdens lezingen, rondleidingen, expo's en terreinbezoeken.

Dit jaarverslag geeft inkijk in onze werking van 2025. Een overzicht over onze publieksactiviteiten in 2025 vind je ook via het [agenda-archief](#).

Coöperatief wonen



expo

Onder ruime belangstelling opende AW op 13 februari 2025 in C-mine de expo Hier wil ik wonen! Coöperatief woondromen in Vlaanderen. In juni verhuisde de expo naar het STAM te Gent, waar hij tot 7 juni 2026 zal te zien zijn. Diverse terreinbezoeken, interviews en studiewerk in binnen- en buitenland mondden uit in een tentoonstelling die coöperatief wonen positioneert als een kwalitatief alternatief woonmodel, naast het klassieke koop- en huurmodel.

De expo toont hoe coöperatief wonen flexibiliteit, betaalbaarheid en kwaliteit kan combineren zonder in te boeten aan wooncomfort. We brengen inspirerende voorbeelden uit onder meer Zwitserland, Duitsland, Barcelona en Amsterdam, en belichten tegelijk pioniersprojecten in verschillende Vlaamse steden. Daarnaast besteden we aandacht aan het historische erfgoed van coöperatief wonen, met iconische Brusselse tuinvijken zoals Le Logis-Floréal en La Cité Moderne uit de jaren 1920.

Deze referenties zijn op diverse manieren gepresenteerd: grote en gedetailleerde maquettes die de woonkwaliteit van internationale projecten tastbaar maken, een verhalende poster over de Zürichse wooncoöperatie Kalkbreite die de werking van een professionele coöperatie inzichtelijk maakt, aangevuld door foto's, plannen en video's over Vlaamse pioniersprojecten.

De expo was zowel in C-mine als het STAM gratis te bezoeken. Doorheen het jaar ontvingen we uiteenlopende groepen – van studenten en stadsdiensten tot architecten en adviesraden – die we rondleidden door de expo of een uitgebreide toelichting gaven voorafgaand aan het bezoek. Daarnaast organiseerden we zondagsrondleidingen om ook een breder publiek te bereiken en in gesprek te gaan met individuele bezoekers.

Ook aan het jonge publiek werd gedacht. Tijdens twee Playdays in C-mine konden kinderen, na het verkennen van de maquettes, samen met artistiek medewerker Amélie Lammens hun eigen woondromen vormgeven aan de tekentafel. Illustrator Hanne Van Gils ontwierp speciaal daarvoor krantjes waarin kinderen én volwassenen hun woondroom op een speelse, illustratieve manier kunnen verbeelden.

Expo
13-02-25 tot 01-06-25 in C-mine
20-06-25 tot 07-06-26 in STAM
Bereik 3026 (C-mine) + 11 697 (STAM)

C-mine Genk
STAM Gent

Een tentoonstelling
van Architectuurwijzer



Hier wil ik wonen!

Coöperatief woondromen in Vlaanderen

AW
ARCHITECTUURWIJZER

2025
International Year
of Cooperatives
Cooperatives Build
a Better World

Architectuurwijzer supports the 2025 International Year of Cooperatives.

C-mine
STAM
M

Vlaanderen
verbeelding werkt
IEDEEN GENKT
GENK

ce ra
KNOKKE-HEIST

Architectura
provincie
Limburg

publicaties

Op initiatief van het Agentschap Wonen in Vlaanderen en Departement Omgeving, in partnerschap met Team Vlaams Bouwmeester en het Agentschap Onroerend Erfgoed startte in de zomer van 2022 het leertraject Coöperatieve woonprojecten. Dit leertraject werd begeleid door Architectuurwijzer, Tweeperenboom en Cera en onderzocht de haalbaarheid van wooncoöperaties in vijf lokale proeftuinen: Antwerpen, Gent, Lier, Kampenhout en Zedelgem. Op 27 februari 2025 is dit onderzoekstrajet afgesloten met een slotevent waarop de verworven inzichten gedeeld zijn met betrokken experts en beleidsmakers. Tevens is de publicatie Pionieren met wooncoöperaties. Hefbomen voor overheden voorgesteld, die quasi volledig geschreven is door Architectuurwijzer.

De locatie voor dit event was zorgvuldig gekozen: de Paterssite in Sint-Niklaas, waar recent een coöperatief woonproject van wooncoop was opgeleverd. Zo konden bezoekers ook een bezoek brengen aan de woningen.

Daarnaast bracht Architectuurwijzer samen met Cera een praktische startersgids uit, gericht op burgers die plannen uitwerken om een wooncoöperatie op te starten. De gids licht de meerwaarde van coöperatief wonen toe en biedt inzicht in de coöperatieve principes en structuren die ermee gepaard gaan. Hij combineert heldere achtergrondinformatie met concrete handvaten voor de oprichting van een coöperatie. De Startersgids was verkrijgbaar in de shop van C-mine en STAM, waar in totaal 145 exemplaren werden verkocht.



pers

De expo Hier wil ik wonen! kreeg afgelopen jaar brede persaandacht in onder meer Het Belang van Limburg, Knack Weekend, De Zondag en Het Laatste Nieuws. AVS maakte een reportage vanuit het STAM waarin curator Peggy Totté het coöperatieve woonmodel beschreef als een vorm van gedeeld eigenaarschap die zekerheid biedt zonder de hoge instapdrempel van klassiek kopen.

Peggy Totté benadrukte in elk artikel of interview dat coöperatief wonen een derde optie is naast huren en kopen, waarbij solidariteit en collectieve verantwoordelijkheid centraal staan. In het novembernummer van Lokaal (magazine van Vereniging voor Steden en Gemeenten) pleitte ze voor een herziening van het Vlaamse woonbeeld: "We moeten het idee loslaten dat een huis altijd van iemand

moet zijn. Wonen kan ook van iedereen zijn. Coöperatief wonen is geen utopie, het is gewoon een eerlijke logica die we opnieuw moeten durven omarmen."

Daarnaast schreef Peggy een essay voor het Belgische architectuurvaktijdschrift A+315 – Private Commissioning over coöperatief privaat opdrachtgeverschap als waardevol alternatief voor het dominante model van individueel eigenaarschap. Wooncoöperaties bieden perspectief op collectieve verantwoordelijkheid en ruimtelijke samenhang, waarden die broodnodig zijn in een versnipperd landschap. Ze staan symbool voor een noodzakelijke verschuiving: van bezit naar gebruik, van winst naar waarde, van individueel naar collectief wonen.

42

Essay

Peggy Totté

COÖPERATIEF OPDRACHT- GEVERSCAP

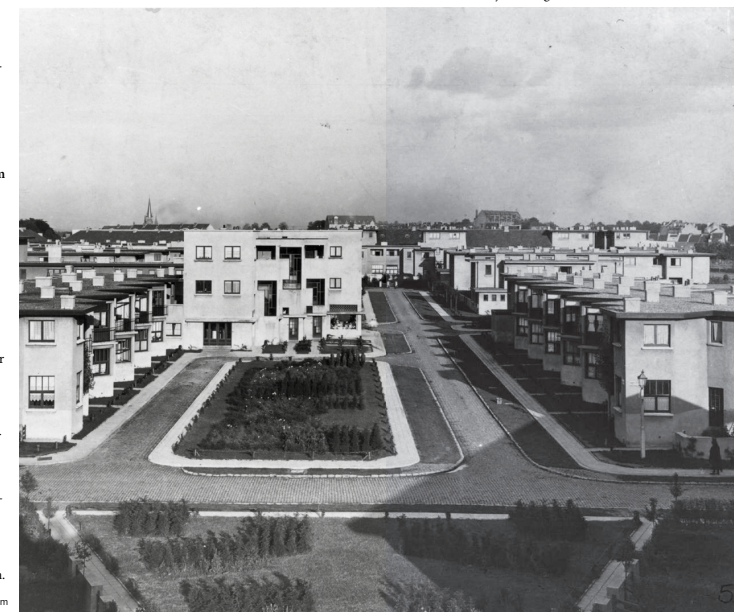
Het Belgische woonbeleid is historisch gestoeld op individueel eigenaarschap, met versnipperde verantwoordelijkheid en nefaste ruimtelijke gevolgen. Een alternatief daarvoor is de wooncoöperatie, die vertrekt vanuit collectieve samenhang in plaats van individuele optimalisatie. Wooncoöperaties zijn geen nieuw fenomeen: ze bestaan al sinds het begin van de 20ste eeuw, ook in België. Door een politieke keuze voor individueel eigendom lag de beweging een eeuw lang stil, maar vandaag duiken opnieuw pioniers op. Samen vormen ze een symbool van een noodzakelijke verschuiving: van bezit naar gebruik, van winst naar waarde, van individueel naar collectief wonen.

Wonen na de Eerste Wereldoorlog
De impact van de wet-De Taeye (1948) op de Belgische ruimtelijke ordening is goed gekend, maar een eerdere cruciale periode ontstond na de Eerste Wereldoorlog. Onder impuls van de socialistische minister van arbeid Joseph Wauters werd in 1919 de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken opgericht, met als doel goedkope huurwoningen voor gezinnen met lage inkomens te bouwen. Regionale en lokale bouwmaatschappijen en wooncoöperaties kregen hiertoe ondersteuning via technische knowhow en goedkope leningen.

Dit leidde al gauw tot de oprichting van verschillende wooncoöperaties, die vooral in en rond Brussel nieuwe wijken bouwden.

Victor Bourgeois, La Cité Moderne, Sint-Agatha-Berchem (Brussel), 1929 © CIVA Collections, Brussel

A+315



De samenwerking met architecten en stedenbouwkundigen die het tuinstadmodel omarmden, resulteerde in kwaliteitsvolle tuinsteden zoals Le Logis-Floral (Eggerix & Van der Swaelmen) en La Cité Moderne (Victor Bourgeois). Vaak werden in deze wijken, mede op initiatief van de bewoners, ook collectieve voorzieningen gebouwd, zoals scholen, gezondheidscentra, coöperatieve winkels, sportcentra, conferentiehuizen of bibliotheken. Deze keer zorgt de 'verappartementisering' vooral voor een schaalbreuk met de oorspronkelijke bebouwing. Bovendien treedt er een verschuiving op in het opdrachtgeverschap. Architecten ontwerpen niet langer vanuit de wensen van bewoners, maar binnen de economische logica van de projectontwikkelaar. Toekomstige eigenaars kopen vervolgens een afgewerkt appartement of huis op de woonmarkt en hebben geen impact op het ontwerp noch het bouwbudget.

In de marge van deze evolutie groeiden de afgelopen vijftien jaar een aantal alternatieven. Een eerste trend is ingezet met de cohousingprojecten, waarin bewoners opnieuw zelf het initiatief nemen om hun (gedeelde) woondroom te realiseren met een groep gelijkgezinden. Het gaat steeds om een groep initiatiefnemers die sterk gemotiveerd zijn om hun project te laten slagen, zoals blijkt uit antropologisch onderzoek² van Simply Community in opdracht van Architectuurwijzer. Dit vraagt veel overleg en consensus, wat het complex maakt voor de architecten, die moeten balanceren tussen collectieve ambities en individuele woonwensen, zonder te vervallen in een slecht compromis.³ Sinds 2010 zijn op die manier een reeks collectieve woonprojecten verspreid over Vlaanderen gerealiseerd, en nog in voorbereiding.

Een volgend alternatief vormen de wooncoöperaties die – meer dan honderd jaar na de Brusselse tuinsteden – opnieuw pionieren op onze woonmarkt. Hierin zijn de bewoners-coöperanten geen individuele woningeigenaar, maar aandeelhouder van de coöperatieve vennootschap. Met de aankoop van een aandeel verkrijgen ze levenslang woonrecht, terwijl de coöperatie het gebouw beheert en onderhoudt. De maandelijkse woonbijdrage dekt de werkelijke kosten, winst is niet het doel. Dit model garandeert betaalbaarheid, kwaliteitsvolle huisvesting en langetermijnbeheer.⁴

Van Vlaanderen tot Brussel
In Vlaanderen is Wooncoop vandaag de grootste en bekendste burgercoöperatie.

PRIVA+TE COMMISSIONING

43



website

Ook in 2025 bleven de website en de maandelijkse nieuwsbrief Coöperatief Wonen belangrijke kanalen om actuele informatie over kwalitatieve coöperatieve woonprojecten te delen. Sinds november 2025 worden de berichten van cooperatiefwonen.be bovendien gedeeld via een apart Instagram- en LinkedIn-kanaal. De berichten zijn steeds goed onthaald en regelmatig verder verspreid, onder meer door wooncoop, de grootste wooncoöperatie van Vlaanderen.

We blijven onze kennis en ons pleidooi voor coöperatief wonen als nieuwe woonvorm in Vlaanderen actief verspreiden. We zijn zo uitgegroeid tot een van de belangrijkste actoren in België op het vlak van sensibilisering en kennisdeling rond wooncoöperaties. Het is belangrijk om dit werk in de komende jaren verder te zetten vanuit een architectuurcultuurorganisatie, omdat we hiermee ook een stem behouden in de zoektocht naar een nieuwe wooncultuur in onze regio.

The screenshot shows the website 'coöperatief wonen' with a menu in the top right corner. It features three article teasers:

- John Vanwynsberghe (Hefboom): "Schaal coöperatief wonen op"** - Includes a portrait of John Vanwynsberghe.
- Coöperatief wonen in de Papaverhof: bekijk de lezing van coöperant Jos Praat** - Includes a photo of a building entrance.
- Coöperatieve projecten gezocht voor mapping van Vlaamse wooncoöperaties** - Includes a map of Flanders with house icons.

Below the teasers, there is a footer with logos for 'AW ARCHITECTUURWIJZER', 'ce ra', and 'cltb', and a text line: 'een platform van Architectuurwijzer, Cera en CLTB met meer coöperatief wonen in Vlaanderen en Brussel als ambitie'. There are also social media icons for 'Nieuwsbrief', Instagram, and LinkedIn.

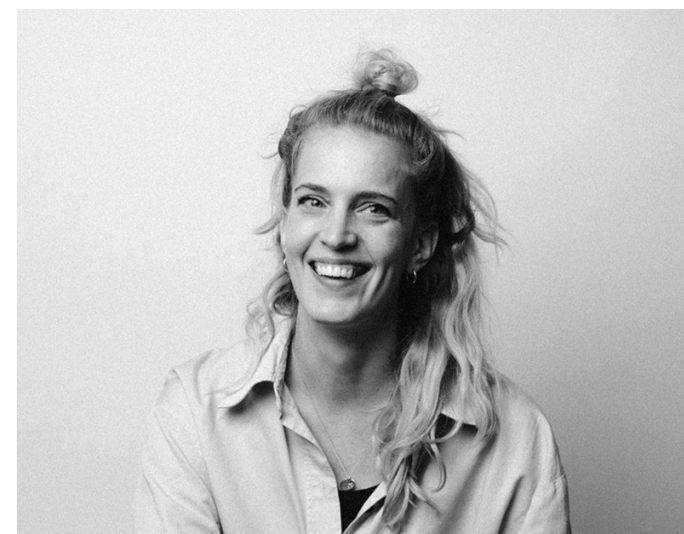
makers

Na de realisatie van expo 'Hier wil ik wonen!' wilden we ook de creatieve krachten achter de expo extra in de kijker zetten. Een tentoonstelling maak je immers niet alleen. Omdat de vele uren werk, overleg en vakmanschap van de scenograaf, illustrator, grafisch ontwerpers en kunstenaars meer verdienen dan een vermelding in de colofon, startten we in het najaar van 2025 met de artikelenreeks 'Makers van de expo'.



© Dieter Daniëls

Joris Kerremans (architect, docent UGent) is de ontwerper van de scenografie van Hier wil ik wonen!. Hij gaf het complexe verhaal van coöperatief wonen een ruimtelijk kader dat alom wordt geprezen.



© Buro Bonito

Hanne Van Gils (architect, illustrator) vertaalde de complexe woonmodellen naar speelse, heldere illustraties, waaronder het campagnebeeld van Hier wil ik wonen! en een indrukwekkende poster van het coöperatieve woonproject Kalkbreite in Zürich.



Stijn Baets (architect, docent UGent) werkte de maquettes uit voor Hier wil ik wonen!. Het proces was niet alleen een technisch, maar ook een inhoudelijk onderzoek naar wat wonen vandaag kan betekenen.

© Laura Vleugels



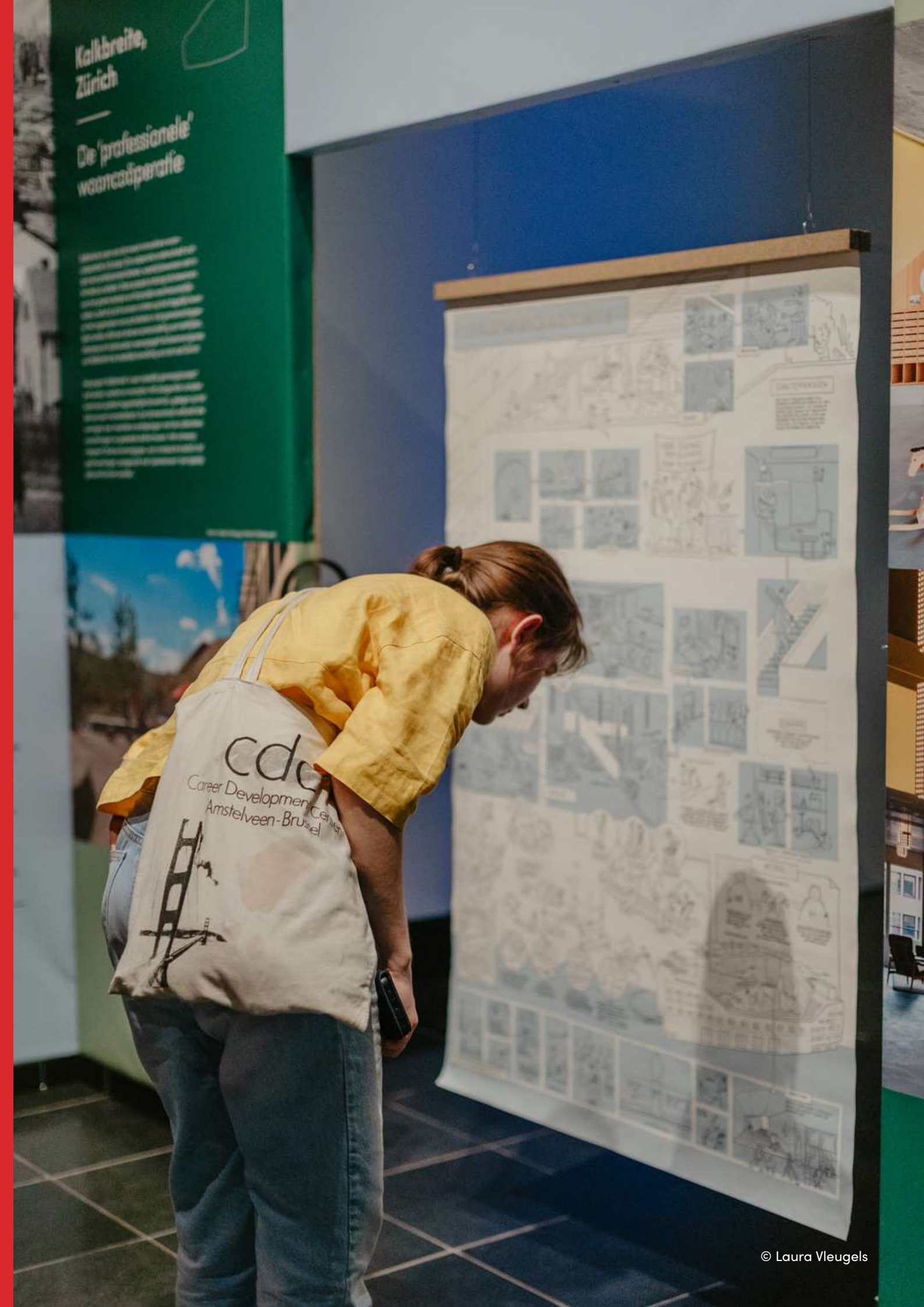
Gestalte is het grafisch duo Katrien Daemers en Jessika L'Ecluse, die instonden voor zowel de tentoonstellingsgrafiek als de huisstijl van het online platform Coöperatief Wonen.

© Gestalte



Kasper Demeulemeester & Jakob Van den Broucke (kunstenaars) maakten voor Hier wil ik wonen! een autonoom kunstwerk waarin ze het fragmentarisch verhaal van de Brusselse tuinwijk Moortebek tot leven brengen.

© Boumediene Belbachir



© Laura Vleugels

activiteiten

We bundelden ons volledige randprogramma bij de expo Hier wil ik wonen! op volgende webpagina's:

- [Randprogramma C-mine, Genk](#)
- [Randprogramma STAM, Gent](#)

Via een reeks lezingen en studiedagen bouwden we een programma uit waarin de kwaliteiten van coöperatief wonen vanuit verschillende invalshoeken werden belicht. We toonden hoe het model kan leiden tot kwalitatieve woonprojecten, hoe het kan bijdragen aan oplossingen voor het tekort aan studentenwoningen en hoe het kansen biedt voor de collectieve renovatie van appartementsgebouwen en het duurzaam beheer van erfgoedensembles. In al deze contexten blijkt het coöperatieve woonmodel een relevante oplossingsstrategie die kan zorgen voor kwalitatieve architectuur, duurzaam beheer en betaalbaarheid op lange termijn.





Limburgse pioniers aan het woord

Samen met Provincie Limburg, Cera, Embuild Limburg en C-mine organiseerden we een Woonacademie rond coöperatief wonen in Limburg. Drie initiatiefnemers gaven een inkijk in coöperatieve woonprojecten in Limburg. Wooncoop stelde woonprojecten Moos°Herk in Hasselt en Huize Meer Dan Ik in Genk voor. Philippe Bouillon vertelde over het Abtshof in Gingelom, een vierkantshoeve die via een coöperatief model werd gerenoveerd en waar vandaag verschillende gezinnen wonen. Tot slot gaf Marc Moutschen een toelichting over de coöperatie InclusiInvest, die zich richt op de bouw

en het beheer van zorgwoningen. Het was een boeiende sessie die de mogelijkheden en diversiteit van coöperatief wonen in de verf zette en dat met uitsluitend Limburgse projecten!

Woonacademie

13-02-25

C-mine

Sprekers: Bram Leroux (wooncoop cv), Philippe Bouillon (Het Abtshof cv), Marc Moutschen (InclusiInvest cv)

Bereik: 100

Coöperatief wonen door de ogen van de architect

Tijdens de openingsavond van de expo Hier wil ik wonen! in C-mine kaderde curator Peggy Totté coöperatief wonen binnen de Vlaamse context. Ze belichtte hoe coöperatieve waarden vertaald worden in architectuur en hoe architecten daarin een bemiddelende rol opnemen. Aan de hand van historische voorbeelden, zoals de Brusselse tuinvijken, en recente projecten toonde ze de relevantie van de coöperatieve woonvormen aan.

Aansluitend deelde architect Juliane Greb haar ervaringen met het coöperatieve woonproject San Riemo in München, ontworpen voor wooncoöperatie Großstadt. Het project illustreert de mature cultuur van coöperatief opdrachtgeverschap in Duitsland: via

een open architectuurwedstrijd en met betrokkenheid van toekomstige bewoners werd hun ontwerp geselecteerd dat sterk inzet op collectiviteit en flexibiliteit. Greb koppelde dit aan een kritische herlezing van dominante woontypologieën en pleitte voor robuuste, aanpasbare structuren die veranderend gebruik mogelijk maken.

Na deze boeiende lezing werd de expo feestelijk geopend voor het grote publiek. Een avond die we in C-mine vierden met maar liefst 265 aanwezigen.

Duolezing

13-02-25

C-mine

Sprekers: Peggy Totté (Architectuurwijzer), Juliane Greb

Bereik: 265



Een coöperatieve toekomst voor het appartementsgebouw?

Samen met Cera organiseerden we in C-mine een studiemiddag over de toekomst van het appartementsgebouw. Centraal stond de vraag hoe collectieve renovaties binnen versnipperde eigendomsstructuren mogelijk zijn en welke rol het coöperatieve model daarbij kan spelen. Ruth Soenen (Simply Community), Hanne Mangelschots (Architecture Workroom Brussels), Tomas Ooms (Studio Tuin en Wereld) en Tim Vekemans (RE-ST architecten) deelden hun inzichten over de sociale, ruimtelijke en organisatorische uitdagingen en kansen bij een collectieve renovatieaanpak.

Een belangrijke vaststelling was dat bewoners hun woonsituatie sterk individueel beleven, wat collectieve besluitvorming binnen VME's bemoeilijkt. Sociale begeleiding blijkt essentieel om individuele woonverhalen te verbinden met gezamenlijke renovatietrajecten. Het coöperatieve woonmodel toont hoe deze fragmentatie kan worden doorbroken door gebouwen als één geheel te beheren, met ruimte voor langetermijndenken en financiële solidariteit.

Daarnaast werd duidelijk dat appartementsgebouwen een sleutelrol spelen in de klimaattransitie, maar vandaag onderbenut blijven. De lage renovatiesnelheid en de complexe eigendomsstructuur van vandaag vragen om nieuwe samenwerkingsmodellen. Collectieve, fossielvrije energiesystemen worden pas echt rendabel en technisch haalbaar wanneer ze op schaal worden uitgerold, waarbij appartementsgebouwen kunnen fungeren als hefboom voor bredere wijktransformaties.

Tot slot toont praktijkonderzoek in de Scandinaviëblokken aan dat een transitie naar coöperatief wonen technisch en financieel mogelijk is, mits aangepaste randvoorwaarden omtrent de aankoop van de woningen, subsidies en gemengde financiering. De overstap naar een wooncoöperatie laat toe om de aanzienlijke renovatiekosten collectief te dragen en betaalbaar wonen op lange termijn te garanderen. Het coöperatieve model koppelt zo hogere woonkwaliteit en energie-efficiëntie aan financiële draagkracht en stabiliteit voor bewoners.

We publiceerden op onze website twee artikels over de antropologische blik en de technische aanpak binnen dit specifieke renovatievraagstuk, om zo de bevindingen van de studiemiddag te ontsluiten voor een breder publiek.

Studiemiddag

27-03-25

C-mine

Sprekers: Peggy Totté (Architectuurwijzer), Ruth Soenen (Simply Community), Hanne Mangelschots (Architecture Workroom Brussels), Tomas Ooms (Studio Tuin & Wereld)

Bereik: 50

Kwalitatieve architectuur als drempelverlager voor coöperatief wonen

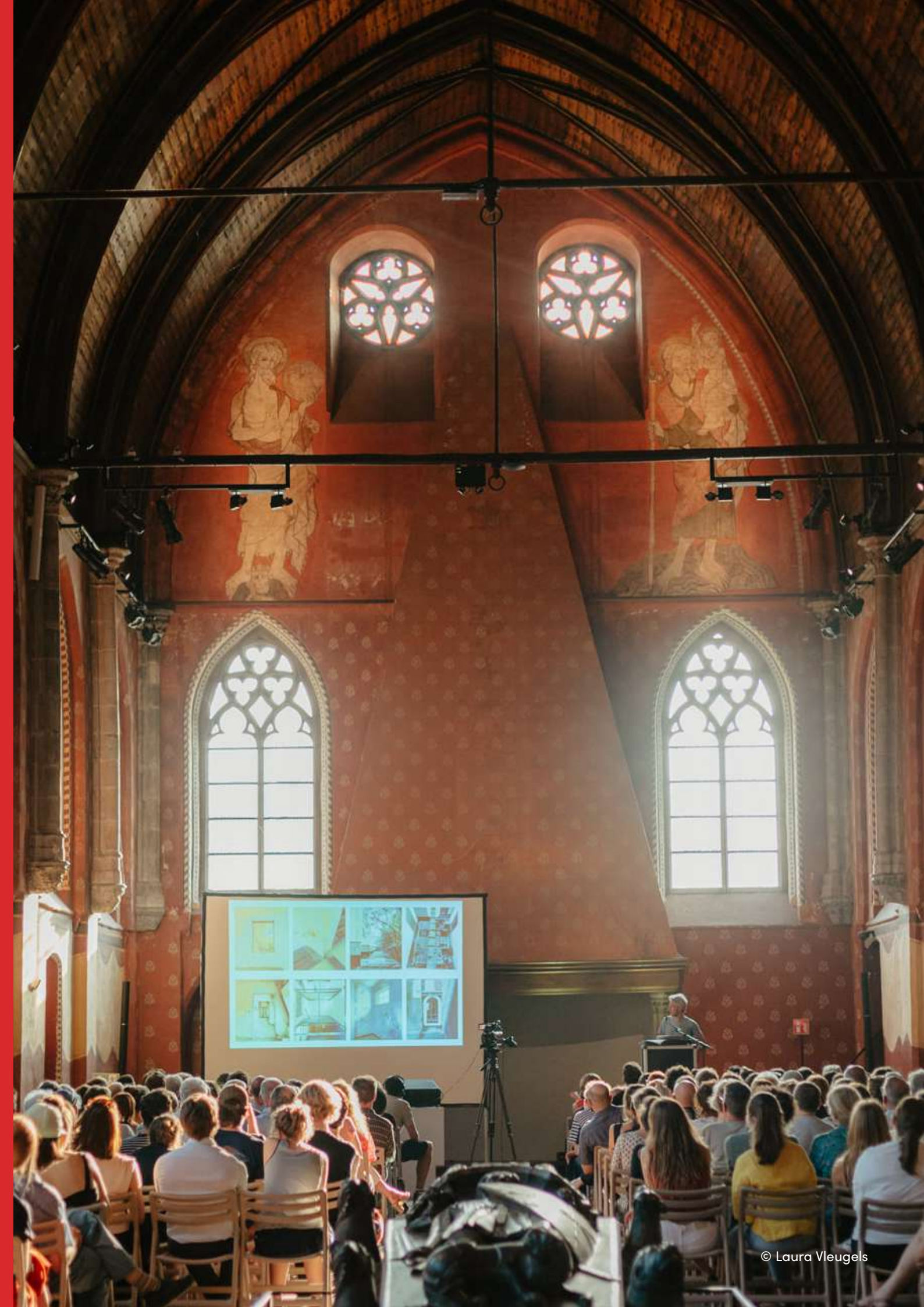
Op de opening van de expo Hier wil ik wonen! in STAM – Stadsmuseum Gent gaven Havana architectuur en 360 architecten een duolezing over uiteenlopende vormen van coöperatief wonen.

Architect Tijl Vanmeirhaeghe (Havana architectuur) maakte de vergelijking tussen coöperatief woonproject Dikken Eik met het sociale woonproject Groenzicht. Hoewel beiden inzetten op betaalbaarheid en duurzaamheid, verschillen de processen sterk. Vraaggestuurde coöperatieve projecten vragen intensieve bewonersparticipatie, wat kan leiden tot langere procedures en hogere kosten. Sociale woningbouw daarentegen werkt aanbodgestuurd, met standaardisatie en efficiënte processen, wat resulteert in lagere bouwkosten en robuuste woonkwaliteit. Havana gelooft sterk in de kracht van het coöperatief opdrachtgeverschap en beheer op lange termijn, maar pleit voor een meer pragmatische aanpak zoals bij de sociale woonmaatschappijen.

Jan Mannaerts (360 architecten) lichtte het Honkhuis in Leuven toe, een coöperatief woonproject voor jongvolwassenen met een mentale beperking. Tijdens de lezing werd het opnieuw duidelijk dat de steun van krachtige partners een cruciale rol speelt bij het slagen van coöperatieve woonprojecten. De zoektocht naar een geschikte plek voor Honkhuis bracht de oudergroep bij projectontwikkelaar Resiterra. In overleg met de stad werd bekeken of er binnen het stadsvernieuwingsproject 'Hertogensite' ruimte was voor een woonvorm die afweek van de klassieke marktlogica. Uiteindelijk werd het Honkhuis ingepland op een hoekperceel. Resiterra nam de bouw op zich via een sleutel-op-de-deurformule, maar liet tegelijk voldoende ruimte voor afstemming met de bewonersgroep.

Duolezing
19-06-25
STAM

Sprekers: Peggy Totté (Architectuurwijzer), Tijl Vanmeirhaeghe (Havana architectuur)
Jan Mannaerts (360 architecten)
Bereik: 200



Inspiratie uit Barcelona coöperatief wonen

Onze buitenlandse architectuurreis leidde ons in 2025 naar Barcelona. Het aantal coöperatieve woonprojecten is er sinds de goedkeuring van het 'Barcelona Right to Housing Plan 2016-2025' snel toegenomen. Een van de bekendste coöperatieve woonprojecten in Barcelona is La Borda, ontworpen door de lokale architectencoöperatie Lacol. Het project heeft de gerenommeerde architectuurprijs Mies van der Rohe Award 2022 gekregen. Met La Borda hebben de bewoners bewust gekozen voor een vorm van duurzaam wonen met een lage ecologische voetafdruk, dankzij de toepassing van natuurlijke bouwmaterialen en energiezuinige systemen. Gedeelde voorzieningen zoals een keuken, wasruimtes en buitenruimtes compenseren het kleiner wonen in de 28 appartementen van 40 tot 75 m².

Het was een inspirerend studiebezoek dat ons opnieuw heeft overtuigd dat een coöperatief ecosysteem zeer snel kan groeien, mits er voldoende ondersteuning komt vanuit de overheid. Bovendien tonen de woonprojecten in Barcelona dat een eenvoudig, betaalbaar en duurzaam bouwsysteem ook kan leiden tot een hoge woonkwaliteit.

Tijdens deze reis namen we de tijd om in een kleinere groep nog meer coöperatieve woonprojecten te bezoeken. Ter plekke leer je veel meer, kan je inspirerende architecten en beleidsmakers ontmoeten en kan je vooral het coöperatief wonen zelf ervaren.



Coöperatieve studentenhuisvesting als antwoord op stijgende kotprijzen

De huisvestingsdruk voor studenten in Belgische steden neemt toe door stijgende huurprijzen, een tekort aan kwaliteitsvolle kamers en de dominantie van commerciële spelers. Dit vergroot de nood aan alternatieve modellen voor studentenhuisvesting. In samenwerking met Dienst Wonen Gent organiseerde Architectuurwijzer een gespreksavond in STAM – Stadsmuseum Gent waar we onderzochten of studentenhuysvestingscoöperaties een rol kunnen spelen, met het Collegium Academicum in Heidelberg als inspirerend voorbeeld.

Schepen Filip Watteeuw schetste die avond de Gentse context, terwijl Prof. Anne Kockelkorn de principes van coöperatief wonen in Zürich toelichtte. Elisa Romeu en Ugur Delice deelden hun ervaringen met het coöperatieve studentenproject in Heidelberg. In aanloop naar de gespreksavond vonden twee workshops plaats met studenten en beleids- en onderwijsactoren, waarin het Duitse project als concreet vertrekpunt diende voor reflectie over toepasbaarheid in Vlaanderen.

Uit de workshops en de gespreksavond is gebleken dat studentenhuysvestingscoöperaties in België nog geen vanzelfsprekendheid zijn, maar wel een veelbelovend alternatief vormen. Ze vragen om sterke pioniersgroepen, maar minstens even belangrijk is de steun van steden en onderwijsinstellingen, die grond, gebouwen en geloofwaardigheid richting banken kunnen bieden.

Gespreksavond
02-10-25
STAM
Sprekers: Elisa Romeu (Heidelberg), Ugur Delice (Heidelberg), Anne Kockelkorn (UGent)
Bereik: 40

Coöperatief wonen in erfgoed

In samenwerking met Dienst Wonen Gent, organiseerde Architectuurwijzer een tweede gespreksavond rond coöperatief wonen. Na een eerste sessie over studentenhuysvesting, stond deze avond in het teken van 'coöperatief wonen en erfgoed'. De centrale vraag: hoe kan het coöperatieve woonmodel bijdragen aan het bewaren én actueel houden van historisch waardevolle plekken?

Jos Praat, voorzitter van de Nederlandse wooncoöperatie Daal en Berg, vertelde over het wonen in de Papaverhof. Deze iconische wijk, ontworpen door Jan Wils in de geest van De Stijl en opgeleverd in 1921, werd in 1986 beschermd als Rijksmonument. Al meer dan een eeuw beheren de bewoners deze tuinwijk gezamenlijk. Jos deelde zijn ervaringen met het coöperatieve beheer, de uitdagingen rond erfgoedrenovatie en de uitzonderlijke woonkwaliteit binnen de Papaverhof.

Daarna lichtte Michiel Van Balen van Miss Miyagi het traject toe rond het Sint-Alexiusbegijnhof in Dendermonde, UNESCO-werelderfgoed sinds 1998. Deze besloten historische site bevindt zich op een kantelpunt. In samenwerking met de drie eigenaars van het begijnhof – vzw Begijnhof Dendermonde, de stad en intercommunale DDS – wordt onderzocht of een coöperatief woonmodel een toekomstgericht perspectief kan bieden. De site, met haar unieke woningtypologieën en sterke collectieve identiteit, bleek een vruchtbare bodem voor coöperatief denken over wonen, zorg en erfgoedbehoud.

Gespreksavond
06-11-25
STAM
Sprekers: Jos Praat (Papaverhof), Michiel Van Balen (Miss Miyagi)
Bereik: 120



Beleving van het wonen

AW heeft in 2025 ook verder gereflecteerd over kwalitatief wonen. Zo gaven we in onze exporuimte in het Cultuurcentrum Hasselt een forum aan de studenten van UHasselt om hun werk omtrent wonen te tonen in de expo Wonen PLUS. Deze expo werd gecureerd door Jo Janssen en Danny Windmolders.

Parallel organiseerde Architectuurwijzer in C-mine een studiemiddag en een lezing met architecten en opdrachtgevers over de complexe uitdaging van de renovatie van (sociale) appartementsgebouwen. De centrale focus lag op de aanpak van de renovatieopgave en hoe we hierin sloop kunnen vermijden. Binnen dit kader nodigden we Karbon' architecture uit om te spreken over verschillende renovatieprojecten in de hoofdstad, waarbij zij in de energetische renovatieopgave vertrekken vanuit het verbeteren van de woonkwaliteit, met respect voor zowel het gebouw als de bewoners.





Expo Wonen PLUS

Op uitnodiging van Architectuurwijzer stelde de Faculteit Architectuur en Kunst van Universiteit Hasselt haar studentenwerk tentoon in de expo Wonen PLUS in cultuurcentrum Hasselt. Gedurende het academiejaar 2024-2025 presenteerden de studenten inspirerende projecten waarin wonen centraal stond. Bezoekers ontdekten uiteenlopende woonvormen, van patiowoningen en ondergrondse oplossingen tot toevoegingen in complexe stedelijke weefsels, en combinaties van wonen en werken. Schetsen, tekeningen en maquettes illustreerden innovatieve ontwerpen voor alleenstaanden, gezinnen en collectieve woonconcepten.

Expo
30-10-24 tot 27-05-25
CCHA
UHasselt, Faculteit Architectuur en Kunst met
Architectuurwijzer
Bereik: 2800

De expo bood een kader voor reflectie over de rol van wonen in een duurzame samenleving. Wonen is meer dan een fysieke schuilplaats: het vormt gemeenschappen, draagt culturele betekenis en evolueert mee met maatschappelijke veranderingen. Binnen de ontwerpstudio's van UHasselt experimenteren studenten met nieuwe woonvormen die inspelen op actuele noden. Wonen PLUS gaf zo het publiek een overzicht van de creativiteit en denkracht van een nieuwe generatie ontwerpers, en toonde hoe architectuur kan bijdragen aan een toekomstgericht woonlandschap.

Salon 7x7 - Wonen een kritische reflectie

In het kader van de expo organiseerde UHasselt in het CCHA een editie van 'Salon 7x7 wonen, een kritische reflectie'. Alumni Marie Cornoedus, Jord Lindelauf, Taryn Traest, Roel De Ridder, Inge Clauwers, Eva Vanheusden en Piet Verheyden kregen elk 7 minuten om vanuit hun praktijkervaring hun visie te geven op de maatschappelijke uitdagingen van wonen vandaag.

Hun bijdragen varieerden van het ontwerpen van een interieurelement, over de fascinatie voor het restaureren van een beschermd gebouw, tot complexe stedenbouwkundige ingrepen. De sprekers boden inspirerende input voor een boeiend gesprek met het publiek. Dit reflectiemoment gaf extra diepgang aan de thematiek van Wonen PLUS.

Gespreksavond
06-05-25
CCHA
Bereik: 125

Renovatie van appartementsgebouwen

In samenwerking met Provincie Limburg en Wonen in Limburg organiseerde Architectuurwijzer in C-mine een panelgesprek over de renovatie van sociale appartementsgebouwen, met sprekers William Nelissen (Wonen in Limburg), Lien Vandenbosch (Wonen in Limburg), Géry Leloutre (Karbon' architecture) en Tim Vekemans (RE-ST architecten). Een centrale conclusie was dat renovatie niet louter een technische of financiële keuze is, maar een strategische beslissing. Sociale woonmaatschappijen hebben als eigenaar van volledige gebouwen de unieke kans om een langetermijnstrategie op te bouwen waarbij renovatie en nieuwbouw elkaar aanvullen binnen een breder plan.

Lien Vandenbosch benadrukte dat woonmaatschappijen voor een dubbele uitdaging staan: bestaande gebouwen klimaatneutraal maken tegen 2050 én bijkomende sociale woningen creëren. William Nelissen wees op de beperkingen van het huidige subsidiekader, dat sloop en nieuwbouw bevoordeelt, terwijl renovatie belangrijke milieuwinsten oplevert.

Géry Leloutre deelde zijn ervaring met grootschalige renovatieprojecten in Brussel. In een context waar veel woningen dateren uit de interbellumperiode en de jaren 60 en 70, en waar weinig ruimte is voor nieuwbouw, fungeert Brussel als een belangrijk laboratorium voor renovatie. Volgens hem is een ontwerp geen geste, maar een onderzoek. Verschillende projecten van Karbon' tonen aan hoe grondig onderzoek leidt tot betere woonkwaliteit met minimale impact voor bewoners.

We publiceerden op onze website een artikel '[Bouwen aan een cultuur van behoud](#)' om de bevindingen van het panelgesprek te ontsluiten voor een breder publiek.

Panelgesprek
26-02-25
C-mine
Sprekers: William Nelissen (Wonen in Limburg), Lien Vandenbosch (Wonen in Limburg), Géry Leloutre (Karbon' architecture), Tim Vekemans (RE-ST architecten)
Bereik: 51

Moderniteit in transitie

Aansluitend op het panelgesprek over de renovatie van appartementsgebouwen nodigden we Géry Leloutre van Karbon' architecture uit voor [een avondlezing](#) in C-mine. Hierin lichtte hij de aanpak van renovatieprojecten in Brussel toe, zoals Tour Goujons, La Cité Moderne en Général Jacques. Het bureau legt de nadruk op wooncomfort, erfgoedbehoud, duurzaamheid en circulariteit, waarbij elke ingreep vertrekt vanuit grondig onderzoek naar bestaande kwaliteiten en hedendaagse noden.

Bij Tour Goujons, een Brusselse woontoren met 360 woningen, plaatsten ze een nieuwe balkonstructuur aan de buitenkant van het gebouw. Door voornamelijk langs de buitenkant in te grijpen, konden de bewoners tijdens de renovatie in hun woningen blijven. De renovatie combineerde nieuwe balkons met verbeterde isolatie, ventilatie en schrijnwerk, waardoor de woonkwaliteit aanzienlijk toenam en de bewoners opnieuw konden genieten van kwalitatieve buitenruimte met uitzicht over Brussel.

Voor de renovatie van La Cité Moderne, liet Karbon' zich inspireren door Victor Bourgeois, architect van deze modernistische tuinwijk. Na de Eerste Wereldoorlog stelde Bourgeois dat architecten gedwongen werden om anders te bouwen. De omstandigheden lieten geen vrijblijvende esthetische keuzes meer toe: er moest innovatief worden

omgesprongen met de middelen die voorhanden waren. Die noodgedwongen inventiviteit ligt aan de basis van de architectuur van La Cité Moderne en vormt het vertrekpunt voor Karbon's renovatieaanpak. In plaats van het ensemble naar zijn oorspronkelijke vorm te restaureren, onderzoekt het bureau hoe de oorspronkelijke logica kan worden voortgezet onder hedendaagse randvoorwaarden. De karakteristieke gevelpleister blijft behouden door te isoleren aan de binnenzijde met kalk- en hennepbeton. De indeling van de interieurs wordt minimaal aangepast, met behoud van de ruimtelijke perspectieven en de karakteristieke schakeling van de kamers.

Tot slot lichtte hij het project Général Jacques toe, dat fungeert als pilootproject voor maximale recuperatie en circulariteit. Voormalige ambtswoningen van de rijkswacht, gebouwd na de Tweede Wereldoorlog, gaan na renovatie de sociale huurmarkt op. De renovatie vertrekt vanuit een uitgebreide inventarisatie van de aanwezige materialen: van de gedetailleerde natuurstenen gevel tot ingebouwde kasten en vloerafwerkingen. Door binnenisolatie van kurk, hergebruik van de kwalitatieve materialen binnen het gebouw en minimale structurele aanpassingen wordt de architecturale kwaliteit versterkt zonder ze te overstemmen.

Lezing
26-02-25
C-mine
Géry Leloutre (Karbon' architecture)
Bereik: 72

Goed Genoeg

De bouwsector is vandaag verantwoordelijk voor ongeveer 38% van de wereldwijde CO²-uitstoot. In de discussie over emissies van gebouwen wordt vaak enkel gekeken naar de energie die een gebouw verbruikt tijdens zijn levensduur (de 'operationele emissies'). Een groot deel van de uitstoot zit echter in de 'embodied carbon' - de CO² die vrijkwam bij de productie van bouwmaterialen en de bouw zelf. Sloop maakt die historische uitstoot ongedaan en zorgt voor een nieuwe bijkomende uitstoot bij afbraak en heropbouw. Dit inzicht leidt tot een gewijzigde houding en praktijk bij de architecten.

Steeds meer architecten hanteren daarom de leuze: "Het duurzaamste gebouw is het gebouw dat je niet bouwt." Ook de befaamde Franse architect Anne Lacaton stelde: "Slopen is een daad van geweld." Té vaak zijn gebouwen gesloopt omdat ze niet 'mooi' waren, of omdat ze uit een onbemind bouwtijdperk stammen. Steeds meer wordt transformatie en herbestemming wel het uitgangspunt van de architecten. Anders gezegd, veel van wat ze nodig hebben is er al, ze moeten het enkel herontdekken, herdenken, herontwerpen.

Architectuurwijzer wil mogelijke sloopredenen kritisch bevragen. Niet alleen vanuit een historisch perspectief, maar ook in het licht van actuele maatschappelijke noden en nieuwe inzichten, pleiten we voor behoud als nieuwe norm en sloop als uitzondering.

Door de steeds groeiende maatschappelijke, ecologische en ruimtelijke urgentie van dit thema stond de expo Hasselt Torenhoog, samen met de talks tijdens Open Monumentendag en de lezingen DWNTWN + RECAST en Stichting Mevrouw Meijer + Maarten van Kesteren, volledig in het teken van herbestemming en de transformatie van het bestaande patrimonium.



Inspiratie uit Charleroi

Mei 2025 trokken we twee dagen naar Charleroi, een stad waar het verleden van steenkool-, glas- en staalindustrie nog tastbaar aanwezig is in fabrieksruïnes en mijnsites. Tegelijkertijd toont de stad een drang naar herontwikkeling en hergebruik. Dit maakt Charleroi tot een inspirerend laboratorium voor stedelijke transformatie en een boeiende bestemming voor een architectuurreis in eigen land.

De projecten die ons het meest zijn bijgebleven, vinden aansluiting binnen het thema 'Goed Genoeg': het herbestemde Palais des Expositions/Chapex (JDVIV, AgwA, Doorzon Interieurarchitecten) en het stedelijke revitalisatieproject Place Destrée (CENTRAL architecten, Plant & Houtgoed).

Voor het naoorlogse Palais des Expositions kozen de architecten in plaats van een klassieke renovatie voor een strategie van gecontroleerd weghalen. Door muren te verwijderen ontstond een ruime, open structuur die zich nestelt in het stedelijk weefsel. Open fora zweven over drie niveaus boven groene perken, waarin twee schoorstenen herinneren aan het industriële verleden. Het resultaat is een robuuste structuur voor uiteenlopende functies die kunnen veranderen met de tijd.

Vandaag vinden we er parkeerplaatsen, tentoonstellingsruimtes, vergaderzalen en een auditorium. Architectuurwijzer is geboeid door deze aanpak: nieuwe architectuur maken door te verwijderen, in plaats van toe te voegen, biedt een adaptief kader dat inspeelt op toekomstige noden.

Ook Place Destrée is, net zoals Chapex, een toekomstbestendige ruimte. Waar vroeger auto's domineerden, biedt het plein vandaag ruimte voor spelende kinderen, buurtactiviteiten en markten. De aanleg van een stadsbos met inheemse bomen en planten, zorgvuldig ontworpen buitenmeubilair en een overdekte ruimte versterkt de woonkwaliteit en de sociale interactie van de buurt. Het project toont hoe relatief eenvoudige, maar fijnzinnige ingrepen de leefbaarheid aanzienlijk kunnen verbeteren en zo de focus verleggen van mobiliteit naar ontmoeting, ontspanning en spel.







Expo Hasselt Torenhoog

In het najaar van 2025 openen we een nieuwe expo in het cultuurcentrum Hasselt, genaamd Hasselt Torenhoog. De expo telt vijf Hasseltse hoofdpersonages, geen inwoners, maar torens: de slangentoren van de oude brandweerkazerne, de klokkentoren van de Heilig-Hartkerk, de schoorsteen van de voormalige Gelatinefabriek, de toren van het voormalige provinciehuis en de nieuwe panoramatoren op de Begijnhofsite. Deze markante bakens, elk met hun eigen geschiedenis en stijl, tonen hoe jong erfgoed zichtbaar en relevant blijft in het dagelijkse leven van Hasselt. Hoewel hun oorspronkelijke functies vaak verdwenen zijn, blijven de torens hun omgeving markeren en betekenis geven.

De tentoonstelling werd in twee akten gepresenteerd. Hasselt Torenhoog Akte I – Een fotografische blik op jong erfgoed, focuste op het werk van de Brusselse fotografe Sepideh Farvardin. Haar beelden tonen de wisselwerking tussen toren en context, en maken zo zichtbaar hoe deze bakens verweven zijn met het leven rondom hen.

Twee maanden later opende Hasselt Torenhoog Akte II – Een poëtische blik op jong erfgoed. In dit deel voegde architect en kunstenaar Kristof Ribus een poëtische laag toe aan een reeks conceptuele foto's van Sepideh Farvardin. In woord en beeld onderzoekt en bevraagt Kristof waarvoor torens staan, in vorm en verhalen, in verschijnen en verdwijnen.

Om onder de aandacht te brengen dat onze tentoonstellingen gratis te bezoeken zijn, maar niet kosteloos zijn om te realiseren, voegden we dit jaar een nieuw element toe aan de expo. Bezoekers kunnen onze werking steunen met een vrije gift (via QR-code te doneren), waarvoor ze als dank een set postkaarten met vijf werken van Kristof Ribus meekrijgen. Daarnaast bieden we ook de originele ingekaderde werken uit de expo aan voor €265 per stuk. Inmiddels zijn er 7 werken verkocht.

Expo
14-09-25 tot 17-05-26
CCHA
Architectuurwijzer met Sepideh Farvardin en
Kristof Ribus



Open Monumentendag

Op Open Monumentendag organiseerden we drie korte talks in de expo Hasselt Torenhooft, waarin de torens aanleiding gaven tot een bredere reflectie over de veranderende stad. Architect en Hasselaar Jo Berben sprak over het Hasseltse Begijnhof, Tim Prins (Studio Stad) over de herbestemming van de voormalige brandweerkazerne in Maastricht en Roel De Ridder (Platform Toekomst Parochiekerken) over de toekomst van kerkgebouwen in Vlaanderen.

Naast de bevrogen lezing van Jo Berben over de rijke geschiedenis van het Hasseltse Begijnhof en de inspirerende woorden van Roel over het toekomstpotentieel van kerkgebouwen, bleef ook het verhaal van Tim Prins nazinderen. De Maastrichtse kazerne uit de jaren 50 – verwant aan de leegstaande brandweerkazerne in Hasselt – dreigde gesloopt te worden na langdurige leegstand. Studio Stad benaderde leegstand echter als een kans en nam naast het ontwerp ook de programmatie van de brandweerkazerne op zich.

Prins parafraseerde in zijn talk Jane Jacobs: niet alleen hebben nieuwe ideeën oude gebouwen nodig, ook oude gebouwen hebben nieuwe ideeën nodig. Die visie onderstreept het belang van herbestemming als antwoord op klimaatdruk, ruimtelijke schaarste en het behoud van lokaal erfgoed en gemeenschappen.

We publiceerden op onze website drie blogs om zo de informatie van de talks te ontsluiten voor een breder publiek.

- [Het begijnhof van Hasselt](#)
- [Een blik op de toekomst van kerken in Vlaanderen](#)
- [Een nieuw leven voor de brandweerkazerne van Maastricht](#)

Talks
14-09-25
CCHA
Sprekers: Jo Berben (architect, Hasselaar), Tim Prins (Studio Stad), Roel De Ridder (Platform Toekomst Parochiekerken)
Bereik: 150



Inspiratie uit Barcelona hergebruik en transformatie

Onze architectuurreis naar Barcelona focuste niet enkel op coöperatief wonen (zie hoger), maar ook op hergebruik en herbestemming. BAAS arquitectura leidde ons rond langs herbestemmingen in Poblenou, een voormalige industriewijk in transitie naar een gemengde buurt met start-ups, onderwijs en creatieve industrieën. Een bijzonder hoogtepunt was het bezoek aan Walden7 en La Fábrica van Ricardo Bofill. Een bewoonster van Walden7 vertelde het verhaal van dit utopische wooncomplex, dat vandaag nog steeds tot de verbeelding spreekt. Aansluitend bezochten we La Fábrica, het gebouw dat het architectenbureau transformeerde van fabrieksruïne naar hun eigen kantoor.

Een bijzonder inspirerend moment was het bezoek aan Sala Beckett met architect Ricardo Flores (Flores & Prats). Zij realiseerden een theater- en dramacentrum in het voormalig sociaal-cultureel centrum van een arbeiderscoöperatie uit 1920. Ricardo Flores sprak met passie over de erfenis van de voormalige Cooperativa Pau i Justícia waarmee ze aan de slag zijn gegaan. Voor de nieuwe invulling van het gebouw bouwden ze voort op wat al aanwezig was, zonder te vervallen in nostalgie of stilstand.

Sala Beckett leert ons dat hoewel hergebruik vaak wordt gemotiveerd vanuit ecologische noodzaak, het meer kan zijn dan een technische of duurzame keuze. Het is ook een culturele houding, gestoeld op zorg voor patrimonium en aandacht voor identiteit.

Een ander interessant aspect aan dit project is het feit dat het gebouw niet beschermd is. Hierdoor waren de architecten niet verplicht het te restaureren en was sloop en heropbouw een reële optie. Juist doordat deze context hen niet aan strikte regelgeving bond, kregen ze de vrijheid om op een vindingrijke manier om te gaan met alles wat het historische gebouw te bieden had.

"Liefste team van Architectuurwijzer & sponsors, bedankt voor de inspirerende projecten, ontmoetingen, smaken, geluiden en zalige Indian summer!"

Michèle Dirix, architect en deelnemer architectuurreis Barcelona



© architectuurreportage.be





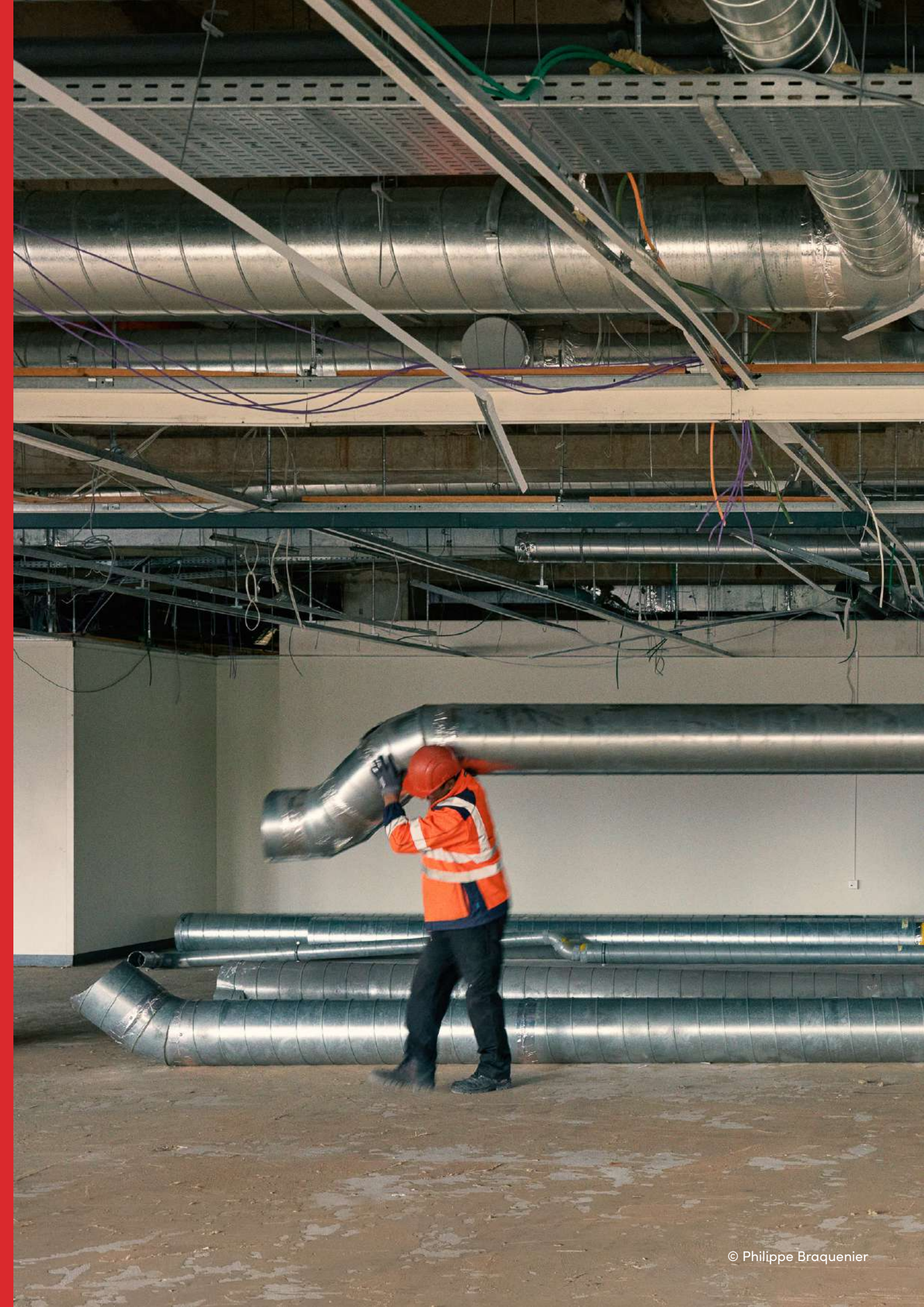
DWNTWN & RECAST

Binnen het thema Goed Genoeg organiseerden we een lezingenreeks rond hergebruik van bestaande gebouwen. Joachim Mertens, ontwikkelaar bij DWNTWN en Willem Hubrechts architect bij RECAST (51N4E + M-gineers) deelden hun visie op de herbestemming van bestaande gebouwen aan de hand van hun project CNTR, een grootschalige reconversie van voormalige overheidsgebouwen in Belgische stadscentra. De vastgoedportefeuille van ongeveer 100.000 vierkante meter heeft een aantal vaste kenmerken: de gebouwen zijn steeds centraal gelegen aan stationslocaties, ze zijn verhuurd aan FOD Financiën en Justitie, en ze werden in de jaren 80-90 door én voor de overheid gebouwd. Hun ambitie is duidelijk: een maximale graad van hergebruik.

Dit doen ze door te starten met een zogenaamde conditiemeting, waarbij het gebouw grondig wordt geanalyseerd, gedocumenteerd en de verschillende elementen worden beoordeeld op basis van hun staat. Een technische analyse vervolledigt het geheel en dankzij ontwerpend onderzoek worden verschillende herbestemmingsscenario's geëvalueerd.

In hun lezing benadrukten ze dat er in de bouw niet enkel op een financiële 'kost' beoordeeld mag worden, maar eveneens op basis van maatschappelijke en ecologische impact. Aan de hand van geslaagde referentieprojecten zoals CNTR Halle en CNTR Vilvoorde toonden de sprekers hoe hergebruik niet alleen duurzaam is, maar ook nieuwe maatschappelijke waarde kan creëren.

Duolezing
09-10-25
CCHA
Sprekers: Willem Hubrechts (RECAST),
Joachim Mertens (DWNTWN)
Bereik: 140





Stichting Mevrouw Meijer en Maarten van Kesteren: Beter dan sloop?

Wilma Kempinga van Stichting Mevrouw Meijer en architect Maarten van Kesteren gaven een lezing waarin het project Nimeto in Utrecht centraal stond. Eerst lichtte Wilma Kempinga de methode van Stichting Mevrouw Meijer toe: hoe ze met sterke analyses en doordacht ontwerpend onderzoek, schoolbesturen overtuigen om te kiezen voor behoud in plaats van sloop en nieuwbouw. In transparante architectuurwedstrijden begeleiden ze telkens drie jonge ontwerpteamen zonder ervaring in scholenbouw.

Vakschool Nimeto kreeg dankzij deze procedure een tweede leven. Architect Maarten van Kesteren vertelde hoe hij de kwaliteiten van het bestaande gebouw versterkte en omvormde tot een eigentijdse leeromgeving. Renovatie leidde in dit geval niet alleen tot een economische besparing van 42%, maar ook tot een daling van 34% in CO²-uitstoot.

Duolezing
13-11-25

C-mine

Sprekers: Wilma Kempinga (Stichting Mevrouw Meijer), Maarten van Kesteren

Bereik: 80

architectuur- wijzers

Architectuurwijzer is een compacte culturele organisatie, bestaande uit een team zelfstandige deeltijdse medewerkers, een expertenraad en een raad van bestuur.

Kernteam

Peggy Totté
artistieke coördinatie
Iris Peeters
zakelijke coördinatie
Lieve Drooghmans
communicatie, archiefzorg
Brent Vanheyst
projectmedewerker
Amélie Lammens
projectmedewerker
Bertrand Lafontaine
documentairemaker, redacteur

Raad van bestuur

Stefan Devoldere en Glenn Lyppens.

Expertenaad

Jo Berben, Roel De Ridder, Jo Janssen,
Dimitri Minten, Véronique Claessens en
Tim Vekemans.

partners

Naast de werkingssubsidies vanuit Vlaanderen, hecht AW veel belang aan haar partnerschappen. De diverse budgetten en subsidies worden aangewend om meerdere projecten mee op te starten binnen inhoudelijke thema's die AW zelf initieert. AW neemt zich in die zin een culturele en artistieke vrijheid om zelf haar thema's en projecten te bepalen, maar weet tegelijk ook haar partners te inspireren en voeden vanuit deze werking.

- Culturele partners: C-mine (Genk), Z33 (Hasselt), CCHA (Hasselt), Platform ArchitectuurCultuur (PAC)
- Overheden: Vlaanderen, provincie Limburg, Genk, Hasselt, Knokke-Heist
- Academische partner: UHasselt Faculteit Architectuur en Kunst
- Architectuurvakwereld: Architectura
- Bedrijfswereld: Cera, Steven Massart Foto-video, cpe, Tarkett, Vandersanden, Eternit, Cedral, Equitone, Reynaers, Forster

samenwerking in de sector

Breekijzer

Sinds 2024 is Architectuurwijzer lid van Breekijzer vzw, een organisatie die actief bouwt aan een onthardingscultuur in Vlaanderen. Breekijzer pakt de fysieke en mentale verharding in onze samenleving aan door middel van gerichte campagnes, kennisverspreiding en ondersteuning van lokale overheden. Het ultieme doel is om meer ruimte te creëren voor natuur, water, biodiversiteit en een betere leefomgeving. Breekijzer is een 'vereniging van verenigingen', waar kennis en expertise worden gedeeld om ontharding in de praktijk te versnellen.

Platform ArchitectuurCultuur

Op 19 november 2014 nam Architectuurwijzer bij het VAI deel aan een opvolggesprek met de architectuurcultuurorganisaties van Vlaanderen. Eén van de zaken die naar voren kwamen, is hoe leerzaam en nuttig het is om naar elkaar te kijken en goed met elkaar af te stemmen. AW heeft het voortouw genomen om een document op te zetten waarin elke organisatie haar activiteitenkalender kan invullen, zodat we onderling beter kunnen afstemmen. Zo weten alle organisaties wat er op stapel staat in de Vlaamse cultuurwereld. Win win.

LIKO

In september 2017 werd het Limburgs Kunstenoverleg (LIKO) opgericht. LIKO ontstond bottom-up vanuit de urgentie van de Limburgse professionele kunstensector om samen te bouwen aan een sterker en duurzaam Limburgs kunstenveld. Het is een regionaal kunstenoverleg, over de grenzen van steden en gemeenten heen.

LIKO verenigt individuele kunstenaars en kunstenorganisaties die in het Kunstendecreet actief (willen) zijn, in een lerend netwerk waar we kennis en expertise delen. LIKO fungeert als moderator, accelerator en verbinder voor de professionele kunstenaars en kunstenorganisaties in Limburg. Daarnaast zet LIKO vooral in op de kwaliteitsverbetering van subsidieaanvragen, talentontwikkeling, kennisdeling, dataverzameling, dialoog met stakeholders en versterking van netwerk. In aanloop naar deze aanvraagronde voor werkingssubsidie zette LIKO een langdurig ondersteuningstraject op met intervisie en coaching voor alle aanvragers.